

نهاد کفر و ایمان است که جامعه بشری را از نظر یک شخص دینی به خودی و غیرخودی تقسیم می‌کند و به جای دوستی تخم عداوت می‌کارد.

باید جهان امروز را به محارب و صلح‌جو تقسیم‌بندی کرد؛

رئیس مرکز مطالعات اسلامی فرهنگستان علوم با بیان اینکه خشونت‌هایی که امروز در میان پیروان ادیان صورت می‌گیرد دست‌های سیاسی پشت آن‌ها قرار دارد، گفت: در دنیای امروز تقسیم انسان‌ها به مومن و کافر دیگر معنایی ندارد بلکه باید جهان بشریت امروز را به محارب و صلح‌جو تقسیم‌بندی کرد.

به گزارش اسپادانا خبر، آیت‌المصطفی محقق داماد در نهمین دور گفت‌وگوی دینی مرکز ادیان و تمدن‌ها با موضوع «نقش تفسیری متون مقدس برای ایجاد جهان عاری از خشونت» که با حضور علما و اندیشمندان از جهان اسلام و مسیحیت در سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی برگزار شد با بیان اینکه در تعلیمات ادیان به طور کلی از جمله اسلام و مسیحیت نهادهایی وجود دارد که متأسفانه با برداشت‌های انحرافی و غیرواقعی موجب خشونت شده‌اند، اظهار کرد: در حالی که همه آن نهادها در جای خود معنای دیگری دارند و چنانچه عالمان دینی در تدوین و ارائه چهره صحیح آن تلاش کنند، می‌توانند قدمی در برانداختن خشونت‌های دینی باشند. خشونت‌هایی که امروز در میان پیروان ادیان صورت می‌گیرد، هرچند دست‌های سیاسی در پشت آن‌ها قرار دارد ولی بدون تردید آنان برای تحقق مقاصد خود از سوءبرداشت‌ها در نهادهای دینی بهره می‌گیرند.

وی تأکید کرد: در درون تعلیمات ادیان به طور کلی از جمله اسلام و مسیحیت چند نهاد است که متأسفانه با برداشت‌های انحرافی و غیرواقعی موجب خشونت شده است، در حالی که همه آن نهادها در جای خود معنای دیگری دارند و چنانچه عالمان دینی در تبیین و ارائه چهره صحیح آن تلاش کنند، می‌توانند قدمی در برانداختن خشونت‌های دینی باشند.

رئیس مرکز مطالعات اسلامی فرهنگستان علوم با بیان اینکه دسته‌بندی بشر به مومن و کافر یک دسته‌بندی نادرست است، اظهار کرد: نهاد کفر و ایمان نباید در بین جوامع بشری وجود داشته باشد، چرا که این گونه پیروان هر یک از ادیان خود را مومن و دیگران را کافر می‌دانند و به دنبال این دو نهاد است که موضوع تکفیر یعنی کافر شناختن یک فرد یا گروه مطرح می‌شود. نهاد کفر و ایمان است که جامعه بشری را از نظر یک شخص دینی به خودی و غیرخودی تقسیم می‌کند و به جای دوستی تخم عداوت می‌کارد، عداوتی که مقدمه جمع‌آوری اسلحه، ارهاب و در نهایت جنگ و خونریزی خواهد بود. در حالی که معارف دینی چنین اجازه‌ای به پیروان خود نمی‌دهند که به استناد کافر دانستن دیگری دست به خشونت بزنند.

آیت‌المصطفی محقق داماد تأکید کرد: ایمان و کفر دو امر قلبی است و به حقوق شهروندی سرایت نمی‌کند و دلیل این سخن من، آیه ۱۴ سوره حجرات است. به موجب این آیه افرادی به یقین مومن نیستند. یعنی ایمان در قلب‌شان وارد نشده است. اما همین افراد به موجب این آیه بر مقررات اسلامی و نظم اجتماعی گردن نهاده‌اند. همه اعمال‌شان محترم است و می‌توانند از حقوق شهروندی برخوردار شوند. تاریخ تمدن اسلامی شاهد این افراد بوده است. در همان روزهای آغازین تشکیل جامعه اسلامی عده‌ای به دین اسلام پیوستند که به اصطلاح منافق بودند و مومن واقعی نشده بودند ولی به عضویت جامعه اسلامی پیوستند و در کنار سایرین از حقوق سیاسی و اجتماعی برخوردار بودند و بعضاً برخی در رأس قدرت سیاسی قرار گرفتند.

وی تأکید کرد: به نظر بنده در زمان معاصر تقسیم انسان‌ها به مومن و کافر دورانش گذشته است و باید به جای این تقسیم‌بندی

جهان بشریت را به محارب و صلح‌جو تقسیم کنیم. منظور من از محارب کسی است که سلاح به دست می‌گیرد و آرامش زندگی افراد را به هم می‌زند و صلح‌جو کسی است که برای همزیستی مسالمت‌آمیز آمادگی دارد. مراد از کفاری که در قرآن قتالی به آن واجب شده کفار زمان رسول^ص بوده که با پیروان او در حال جنگ بوده‌اند و شامل غیرمسلمانان زمان حاضر نمی‌شود. مگر می‌شود غیرمسلمانی زمان حاضر را که پایبند به اصول حقوق بشر از جمله پایبند به اصول حقوق بشر از جمله آزادی مذهبی است و برای کلیه ادیان از جمله اسلام احترام قائل هستند کافر و واجب‌القتل دانست؟

رئیس مرکز مطالعات اسلامی فرهنگستان علوم یادآور شد: در زمانی که ملت مسلمان عضو سازمان ملل متحد هستند و عضویت در آن سازمان به معنای تعهد به حفظ صلح و امنیت جهانی است هرگز نمی‌توانند با دیگران سرچنگ داشته باشند. مسئله بعدی که باید به آن توجه کنیم این است که چنانچه تقسیم‌بندی جامعه انسانی را به کافر و مومن بپذیریم، با کمال تأسف نهاد جهاد یعنی اقدام مسلحانه علیه کفار مطرح می‌شود. ما باید شکرگذار نظریه فقهای شیعه باشیم که هر چند تقسیم‌بندی مذکور را پذیرفته‌اند ولی جهاد ابتدایی را در زمان حاضر که زمان غیبت معصوم (ع) است ممنوع و تعطیل دانستند. نهاد جهاد در طول تاریخ اسلام همیشه ابزار قدرت‌های سیاسی بوده و تحت پوشش توسعه اسلام قدرت خود را تثبیت و توسعه داده‌اند. چهره خشنی که در آثار غربی از اسلام وجود دارد اکثراً ناشی از عملکرد خشن دوران امپراطوری عثمانی است، چهره‌ای که هرگز با آیات قرآنی منطبق نیست و کاملاً خلاف سیره پیامبر (ص) و دیپلماسی ایشان است چرا که قرآن مجید پیامبر اسلام (ص) را خلق عظیم و مظهر رحمانیت دانسته‌اند.

آیت^ا محقق داماد در ادامه با بیان این مطلب که خداوند چند دستور و خطاب را به پیامبر اسلام (ص) داشته است، گفت: خداوند پیامبر (ص) را به چهار محور اصلی دعوت می‌کند که اصلی‌ترین محور آن عبارت است از «فاعف عنهم» یعنی از گناهان آنان درگذر و عفو و گذشت داشته باش و دستور دوم «والستغفرلهم» یعنی برای آنان آمرزش بخواه و نکته سوم «واشاورهم فی الامر» یعنی در امور اجتماعی با آنان مشورت کن و اگر خطاب و گناهی دارند آن‌ها را مورد عفو قرار بده و از حقوق شهروندی برخوردار ساز و با آنان مشورت کن و نظرات آن‌ها را محترم بشمار و نکته چهارم «فاذا عزم فتوکل علی^ا» و پس از انجام این عوامل وقتی تصمیم گرفتید به خداوند توکل کن. در سیره نبوی که منطبق با قرآن است نشان می‌دهد که حتی جهاد با کفار زمان رسول^ص (ص) هم ابتدایی نبوده و همواره دفاعی بوده است.

او خاطر نشان کرد: نهاد دیگری که در تعلیمات اسلامی وجود دارد و بنده مطلع نیستم که در ادیان مسیحیت هم باشد یا نه «امر به معروف و نهی از منکر» است که جزو مهمترین نهادهای موثر در تربیت جامعه انسانی است و معنای واقعی آن این است که مومن باید همواره خواهان خوبی‌ها و از زشتی‌ها متنفر باشد و دیگران به خوبی‌ها و اجتناب از بدی توصیه کند و در عمل برای تحقق آن عمل کند. معروف هم چیزی است که عملی میان انسان‌ها به نیکی شناخته شده باشد. خواهان بودن به هیچ وجه به معنای دخالت و سرکشی به زندگی این و آن نیست. متأسفانه بعضی بدون آگاهی دقیق از معنای این نهادها با برداشتهای غلط و خطا به حریم دیگران تجاوز می‌کنند و آن را عامل افراطی‌گری قرار می‌دهند که این امر به یقین خلاف شرع است.

رئیس مرکز مطالعات اسلامی فرهنگستان علوم ادامه داد: رشد فکری بشر امروزی به جایی رسیده است که دیگری را در کنار خویش درک کند و برای او این اختیار را قائل شود که هر گونه اعتقاد و اندیشه را برای خویش برگزیند. حتی اگر به نظر او دیگری بر خطا باشد یعنی همه برای یکدیگر حق به خطا قائل هستند. جالب آن است که در تعلیمات قرآن مجید خداوند حتی به پیامبر (ص) به جز تذکر دادن اجازه دیگری نداده و به صراحت از اکراه و وادار نمودن به دین را منع کرده است.

آیت^ا محقق داماد بیان کرد: نکته جالب آن است که تمام خشونت‌گران دینی در سایه یک چهل که من آن را جهل مقدس نامیده‌ام قرار می‌گیرد. مقصودم از این تعبیر این است که مرتکبین این گونه خشونت‌ها به انگیزه رضای خدا و رسیدن به بهشت او خشونت می‌کنند ولی اینجانب به عنوان یک متخصص در معارف اسلامی اعلام می‌کنم که خدایی که من براساس تعلیمات اسلامی می‌شناسم هرگز کسی را که زندگی دنیای دیگران را جهنم می‌سازد در آخرت به بهشت خود راه نخواهد داد و بوی بهشت به مشامش نخواهد رسید.

منبع/ ایسنا

برجسب ها: حوزه علمیه [1]